

**PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA
- OSNOVANA 1901. GODINE**

**Finansijski iskazi
31. decembar 2011. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora**

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

SADRŽAJ	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu	3
Iskaz o finansijskoj poziciji	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 - 38
ANALIZE UZ FINANSIJSKE ISKAZE	39 - 59
IZVJEŠTAJ U SKRAĆENOM OBLIKU	60 - 64

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i akcionarima Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica - osnovane 1901. godine

1. Obavili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica osnovane 1901. godine (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2011. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske iskaze.

2. *Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze*

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

3. *Odgovornost revizora*

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim iskazima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja sa rezervom.

4. *Osnove za mišljenje sa rezervom*

a) Kao što je objelodanjeno u napomeni 3.1 uz finansijske iskaze, naknade za odobravanje kredita, garancija i drugih oblika jemstava, kao i naknade koje se obračunavaju Banci po osnovu primljenih kredita, se uključuju u prihode, odnosno rashode u momentu pružanja usluge, odnosno kada su naknade dospjele za plaćanje. Ovakav računovodstveni tretman odstupa od zahtjeva Međunarodnog računovodstvenog standarda MRS 18 – „Prihodi“ i MRS 39 – „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“, po kojima se ove naknade smatraju sastavnim dijelom kontinuiranog angažovanja kod rezultirajućeg finansijskog instrumenta i treba da budu razgraničene i priznate kao korekcija efektivnog prinosa. Saglasno tome, nijesmo bili u mogućnosti da se uvjerimo u efekte koje bi primjena navedenih standarda imala na finansijske iskaze Banke za 2011. godinu.

b) Kao što je objelodanjeno u napomenama 3.11 i 14. uz finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2011. godine, stečena aktiva Banke koja je namijenjena prodaji iznosi EUR 25,909 hiljada i evidentirana je u vrijednosti neotplaćene glavnice i pripadajućih kamata i drugih naknada u momentu sticanja prava. Na osnovu nezavisne procjene izvršene sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine, u skladu sa zahtjevima MRS 36 – „Umanjenje vrijednosti imovine“, kod pojedinih sredstava identifikovani su imparitetni gubici u iznosu od EUR 1,281 hiljadu odnosno fer vrijednost tih sredstava umanjena za troškove prodaje je niža od knjigovodstvene vrijednosti, te su shodno tome, stečena aktiva i rezultat poslovanja Banke za 2011. godinu precijenjeni za navedeni iznos.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i akcionarima
Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica - osnovane 1901. godine (nastavak)

4. Osnove za mišljenje sa rezervom (nastavak)

- c) Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka je procijenila i obračunala rezerve za kreditne gubitke i rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima u iznosu od EUR 21,497 hiljada. Na dan 31. decembra 2011. godine, po našem mišljenju, baziranom na sprovedenim revizijskim procedurama na reprezentativnom uzorku kredita i rizičnih vanbilansnih izloženosti, rezerve za kreditne gubitke, rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima, kao i gubitak tekuće godine su potcijenjeni najmanje za iznos od EUR 1,488 hiljada.

5. Mišljenje sa rezervom

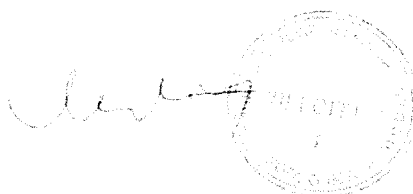
Po našem mišljenju, osim za efekte eventualnih korekcija koje su mogle da budu utvrđene kao neophodne da smo bili u mogućnosti da se uvjerimo u pitanje objelodanjeno u pasusu 4a), kao i za efekte korekcija objelodanjene u pasusima 4b) i 4c), finansijski iskazi Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2011. godine, su sastavljeni, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

6. Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- a) Kao što je objelodanjeno u napomeni 23. uz finansijske iskaze, Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2011. godine, prema obračunu Banke, određeni pokazatelji ročne usklađenosti i izloženosti prema licima povezanim sa Bankom nijesu bili usklađeni sa propisanim limitima.
- b) Kao što je objelodanjeno u napomenama 23. i 31. uz finansijske iskaze, Banka je tokom 2011. godine poslovala sa gubitkom u iznosu od EUR 8,704 hiljade, koji ne uključuje efekte iznete u pasusu Osnove za mišljenje sa rezervom, a koji je posljedica najvećim dijelom rasta rashoda naknada od oko četiri puta u odnosu na prethodnu godinu, uslovljenih rastom naknada po osnovu diskonta po faktoringu. Banka je, na osnovu izjave rukovodstva, a nakon datuma iskaza o finansijskoj poziciji, kao što je objelodanjeno u napomenama 2.3. i 31. uz finansijske iskaze, preduzela mjere i aktivnosti za poboljšanje rezultata poslovanja i usaglašavanje pokazatelja poslovanja sa limitima propisanim Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Početkom 2012. godine Banka je povećala subordinisani dug za EUR 1,000 hiljada. Takođe, Banka je sa Elektroprivredom Crne Gore A.D., Nikšić u maju 2012. godine potpisala Anex II Ugovora o subordinisanom dugu od 31. marta 2010. godine, kojim je definisano da se dio subordinisanog duga u iznosu od EUR 1 milion, uz saglasnost Centralne Banke Crne Gore, isplati zajmodavcu prije roka dospijeca, dok se za preostali iznos subordinisanog duga u iznosu od EUR 6 miliona prolongira rok dospijeca do kraja februara 2018. godine, što će imati pozitivan efekat na koeficijent solventnosti kapitala i pokazatelje poslovanja Banke, odnosno povećanje dopunskog kapitala, obračunatog u skladu sa Odlukom CBCG o adekvatnosti kapitala.

Naše mišljenje nije kvalifikovano po gore navedenim pitanjima.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Crna Gora
29. jun 2012. godine

Zarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2011. godine
(U hiljadama EUR)

	Napomene	2011.	2010.
Prihodi od kamata	3.1, 4a	20,476	24,197
Rashodi od kamata	3.1, 4b	(10,649)	(14,732)
Neto prihodi od kamata		<u>9,827</u>	<u>9,465</u>
Troškovi za gubitke, neto	3.6, 5	(4,204)	(5,449)
Neto prihodi		5,623	4,016
Prihodi od naknada	3.1, 6a	3,233	3,524
Rashodi od naknada	3.1, 6b	(6,479)	(1,668)
Neto (rashodi)/prihodi od naknada		<u>(3,246)</u>	<u>1,856</u>
NETO PRIHODI OD KAMATA I NAKNADA		2,377	5,872
Ostali prihodi/(rashodi), neto	7	184	(139)
Opšti troškovi	8	(11,274)	(11,953)
NETO RASHODI PRIJE VANREDNIH STAVKI		<u>(8,713)</u>	<u>(6,220)</u>
Vanredni prihod		6	44
Vanredni rashod		(80)	(563)
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(8,787)	(6,739)
Odloženi porez, neto	3.3, 9	83	47
NETO GUBITAK		<u>(8,704)</u>	<u>(6,692)</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su usvojeni od strane Odbora direktora Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica - osnovane 1901. godine dana 29. marta 2012. godine.

Potpisano u ime Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica - osnovane 1901. godine:

_____
Milan Perović
Glavni izvršni direktor

_____
Mina Jovanović
Izvršni direktor – Upravljanje rizicima i podrška poslovanju

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2011. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomene</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	10	33,302	52,197
Kredit i poslovi lizinga	11	163,995	225,603
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća		4,976	-
Factoring	12	13,970	7,446
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	13	3,606	4,432
Stečena aktiva	14	25,909	17,386
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	15	1,340	1,253
Ostala aktiva	16	6,533	6,498
Minus: Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu		(1,168)	(1,493)
Ukupna aktiva		<u>252,463</u>	<u>313,322</u>
PASIVA			
Depoziti	17	209,483	261,033
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	18	416	2,063
Obaveze prema Vladi i Vladinim agencijama	19	4,852	6,756
Subordinisani dug i hibridni instrumenti	20	9,720	13,020
Ostale obaveze	21	6,796	9,354
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima	22	496	524
Ukupne obaveze		<u>231,763</u>	<u>292,750</u>
KAPITAL			
Akcijski kapital	23	55,428	46,762
Akumulirani gubitak		(34,728)	(26,190)
Ukupan kapital		<u>20,700</u>	<u>20,572</u>
Ukupna pasiva		<u>252,463</u>	<u>313,322</u>
VANBILANSNA EVIDENCIJA	24	<u>3,216,946</u>	<u>3,249,866</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2011. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Akumulirani gubitak</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 1. januara 2010. godine	46,762	(19,498)	27,264
Gubitak tekuće godine	-	(6,692)	(6,692)
Stanje, 31. decembra 2010. godine	<u>46,762</u>	<u>(26,190)</u>	<u>20,572</u>
Korekcija početnog stanja	-	166	166
Korigovano stanje, 1. januara 2011. godine	<u>46,762</u>	<u>(26,024)</u>	<u>20,738</u>
Dokapitalizacija po osnovu emisije akcija	8,666	-	8,666
Gubitak tekuće godine	-	(8,704)	(8,704)
Stanje, 31. decembra 2011. godine	<u>55,428</u>	<u>(34,728)</u>	<u>20,700</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2011. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomena</u>	<u>2011.</u>	<u>2010.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Primljene kamate i naknade		17,950	22,832
Ostali prilivi		66	65
Plaćene kamate i naknade		(14,352)	(16,505)
Plaćanja zaposlenima i dobavljačima		(9,298)	(10,478)
Ostali odlivi		(732)	(200)
		<u>(6,366)</u>	<u>(4,286)</u>
<i>Neto odliv gotovine prije promjena poslovne aktive i pasive</i>			
Promjena poslovne aktive i obaveza			
Smanjenje plasmana komitentima, neto		37,697	51,246
Smanjenje ostale aktive		3,043	86
(Povećanje)/smanjenje hartija od vrijednosti		(4,883)	8,000
Smanjenje depozita komitenata		(51,550)	(41,332)
(Smanjenje)/povećanje ostalih obaveza		(928)	1,010
		<u>(16,621)</u>	<u>19,010</u>
<i>Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>			
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
Nabavka opreme i nematerijalnih ulaganja		(201)	(320)
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica		(100)	(62)
Priliv po osnovu naplate stečene aktive		2,589	1,577
		<u>2,288</u>	<u>1,195</u>
<i>Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja</i>			
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
Prilivi po osnovu povećanja kapitala		8,666	-
Odlivi po osnovu kredita i pozajmica		(3,551)	(2,591)
Povećanje subordinisanog duga		(3,300)	1,620
		<u>1,815</u>	<u>(971)</u>
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>			
Efekat kursnih razlika, neto		80	(80)
(Smanjenje)/ povećanje u gotovini i gotovinskim ekvivalentima, neto		(18,803)	14,868
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine		52,197	37,329
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine		33,394	52,197
Komponente gotovine i gotovinskih ekvivalenata:			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	10	<u>33,394</u>	<u>52,197</u>
		<u>33,394</u>	<u>52,197</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica - osnovana 1901. godine (u daljem tekstu "Banka") je osnovana 1901. godine, a 2002. godine je registrovana kao akcionarsko društvo kod Privrednog suda u Podgorici. Tokom 2002. godine, nakon usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima, izvršen je upis u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici – registarski broj 4-0000732/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 02/3-2/2-01.

Banka je univerzalna komercijalna banka.

U skladu sa Zakonom o bankama i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova može da obavlja i sljedeće poslove:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja, uključujući menjačke poslove i finansijskim derivatima;
- kastodi poslove;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Banka ima sjedište u Podgorici i obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala (13), i šaltera (23) (31. decembra 2010. godine: 13 filijala i 26 šaltera) u Podgorici, Danilovgradu, Nikšiću, Cetinju, Budvi, Tivtu, Baru, Herceg Novom, Ulcinju, Bijelom Polju, Pijevljima, Rožajama i Beranama.

Na dan 31. decembra 2011. godine Banka je imala 241 zaposlenog radnika (2010. godine: 248 zaposlenih radnika).

Bankom upravljaju akcionari. Organi upravljanja Bankom su Skupština akcionara i Odbor direktora koji imenuje Skupština akcionara.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore ("Sl. list CG", br. 69/2005, 80/2008 i 32/2011), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") u Crnoj Gori ("Sl. list CG", br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja ("MSFI") primjenjuju se za finansijske iskaze koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Odlukom o iskazima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa Zakonom o bankama i direktivom Evropske unije 86/635/EEC od 8. decembra 1986. godine koja se odnosi na godišnje račune banaka i ostalih finansijskih institucija, koji preuzima zakonom definisane finansijske iskaze, koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđaju MRS 1 "Prikazivanje finansijskih iskaza".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza (nastavak)

Računovodstvene politike koje su primjenjivane u sastavljanju ovih finansijskih iskaza se razlikuju od zahtjeva MSFI primjenljivih na dan 31. decembra 2011. godine u dijelu obračuna ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" i u dijelu objelodanivanja finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MSFI 7 – „Finansijski instrumenti: objelodanivanja“. Banka obračunava iznos ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata u skladu sa relevantnim propisima Centralne banke Crne Gore (napomena 3.6.). Navedena računovodstvena politika može usloviti značajne razlike u odnosu na vrednovanje ispravki vrijednosti i rezervisanja za procijenjenu nenaplativost finansijskih instrumenata na osnovu diskontovanja očekivanih budućih gotovinskih tokova primjenom originalne efektivne kamatne stope u trenutku odobravanja, u skladu sa zahtjevima MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje". Pored toga, priloženi finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Odlukom o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa Zakonom o bankama, koji preuzima zakonom definisan potpun skup finansijskih iskaza koji odstupa od onog definisanog u MRS 1 – "Prikazivanje finansijskih iskaza".

Zbog potencijalno materijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih iskaza Banke, priloženi finansijski iskazi se ne mogu tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore. Navedene računovodstvene politike su konzistentno primijenjene za sve prezentovane izvještajne periode.

Ovi finansijski iskazi predstavljaju pojedinačne finansijske iskaze Banke. U skladu sa Zakonom o bankama Crne Gore (Službeni list Crne Gore 17/08,44/10 i 40/11 član 134) Banka ima obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih iskaza, s obzirom da su iskazi o finansijskoj poziciji podređenih članova bankarske grupe veći od 1% iskaza o finansijskoj poziciji Banke. Konsolidovani finansijski iskazi i izvještaji o pokazateljima bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u roku od 180 dana od datuma na koji se ovi izvještaji sastavljaju.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza i najvećim dijelom se odnose na: procjene iznosa rezervisanja po kreditima i kamatama, rezervisanja za depozite kod drugih banaka, rezervisanja za trajne uloge i vanbilansne stavke. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

2.3. Nastavak poslovanja

Finansijski iskazi su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja, koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti.

Dana 14. februara 2011. godine, Banka je potpisala Sporazum sa Centralnom bankom Crne Gore o otklanjanju nepravilnosti u poslovanju Banke, a koji zamjenjuje Rješenje od 11. septembra 2009. godine kojim su uvedene mjere koje su postale ograničavajući faktor dalje konsolidacije i razvoja Banke. Sporazumom je definisan novi pravni okvir koji predstavlja preduslov oporavka i dalje konsolidacije Banke, uz istovremeno omogućavanje mjerenja efekata aktivnosti koje akcionari i izvršna uprava Banke preduzimaju u cilju otklanjanja preostalih problema u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA (nastavak)

2.3. Nastavak poslovanja (nastavak)

Navedenim Sporazumom je definisano da Banka može obavljati sve poslove u skladu sa Zakonom o bankama, s tim da postoje određena ograničenja u pogledu: maksimalnog iznosa kredita koji se može odobriti mjesečno, rokova i iznosa plasiranih kredita pravnim i fizičkim licima, visine i vrste sredstava obezbjeđenja, ispunjenja određene klasifikacije dužnika u momentu odobravanja kredita, visine procenta prosječnog dnevnog pokazatelja likvidnosti, organizovanja novih organizacionih jedinica, održavanja nivoa opštih troškova u određenom procentu ostvarenih prihoda.

Shodno činjenici da su do 30. aprila 2011. godine ispunjeni uslovi definisani Sporazumom, Banka je dobila obavještenje od Centralne Banke Crne Gore, koje važi od 5. maja 2011. godine, a kojim su ukinuta sva ograničenja u poslovanju Banke.

Dalje, Banka je u 2011. godini imala i kontrolu Centralne banke Crne Gore sa stanjem na dan 30. septembra 2011. godine, kojom je konstatovano da je rukovodstvo Banke učinio značajne napore na poboljšanju organizacionih i poslovnih performansi Banke, kao i da je koeficijent solventnosti Banke i nakon izvršene korekcije kontrole iznad propisanog minimuma od 10%.

U aprilu 2011. godine je okončana dokapitalizacija Banke, kojom je prikupljeno EUR 8,7 miliona i akcionarski kapital Banke je povećan na EUR 55,4 miliona, dok je na dan 31. decembra 2011. godine Banka je imala EUR 9,720 hiljada subordinisanog duga, a koeficijent solventnosti, izračunat od strane Banke, iznosio je 11.38%.

Tokom 2010. i 2011. godine, odnosno do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja, Banka je aktivno smanjivala svoj kreditni portfolio, prevashodno kroz proces naplate potraživanja po osnovu datih kredita, a dijelom i prodajom loših plasmana. U toku 2011. godine, novoodobreni krediti su iznosili EUR 23,598 hiljada, dok je Banka naplatila u efektivni preko EUR 69,000 hiljada. Rukovodstvo Banke planira da na kraju 2012. godine bruto iznos kreditnog portfolia svede na EUR 163,000 hiljade, što bi uticalo na koeficijent pokrivenosti kredita depozitima, koji bi do kraja 2012. godine trebalo da pređe iznos od 1.2.

Banka je u toku 2011. godine takođe uložila značajne napore vezane za naplatu otpisanih potraživanja, koje su za rezultat imale realizovanu naplatu otpisanih plasmana i izvršena nova sticanja nepokretne imovine koja je predstavljala kolateral za otpisane plasmane, a koji su iznosili EUR 2,220 hiljada, odnosno EUR 8,238 hiljada. Pored pomenutog, Banka je u toku 2011. godine realizovala prodaju prethodno stečenih nepokretnosti, čija je knjigovodstvena vrijednost iznosila EUR 3.460 hiljada. U cilju efikasnije prodaje stečenih nepokretnosti, a u saglasnosti sa relevantnom regulativom, Banka je u 2011. godini osnovala Društvo sa ograničenom odgovornošću First Assets Management Podgorica, čija je osnovna djelatnost kupovina i prodaja nekretnina.

U cilju poboljšanja poslovnih performansi Banke, jačanja likvidne pozicije i konkurentnosti Banke na bankarskom tržištu Crne Gore, Banka je u 2011. godini uvela nove kreditne i depozitne proizvode i pružala bankarske usluge pod atraktivnijim uslovima, dok je rukovodstvo Banke preduzelo mjere koje su imale za rezultat smanjenje nivoa opštih troškova i koncentracije depozita u 2011. godini, sa trendom koji se nastavio i u 2012. godini. Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka je imala 143,587 deponenata, a od toga 137,534 fizičkih lica i 6,053 pravnih lica (31. decembar 2010. godine: ukupan broj deponenata: 130,659, fizička lica: 124,771, pravna lica: 5,888).

Takođe sistem korporativnog upravljanja, efikasnost i efektivnost sistema internih kontrola je unapređena u toku 2011. godine; usvajanjem značajnog broja novih politika i procedura Banke i sprovođenjem projekta restrukturiranja, koji je podrazumijevao novu organizaciju i procedure poslovanja, kadrovske promjene, aktivnije upravljanje rizicima i jačanje funkcije usklađenosti poslovanja sa pozitivnim zakonskim propisima.

Rukovodstvo Banke je planom kapitala i budžetom Banke za 2012. godinu, predvidjelo da će koeficijent solventnosti Banka tokom čitave 2012. godine biti preko 12%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi i rashodi od naknada nastali su pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, a u iskazu o ukupnom rezultatu se priznaju u trenutku pružanja, odnosno korišćenja usluga. Prihodi po osnovu naknada za odobravanje kredita su takođe priznati u trenutku odobravanja kredita.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan iskaza o finansijskoj poziciji, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija iskaza o finansijskoj poziciji iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 ("Sl. list CG", br. 80/04, br. 40/2008, 86/09 i 73/10). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u Iskazu o ukupnom rezultatu uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8 i 9 za usklađivanje prihoda i članovi 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 100%. Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema iskazu o finansijskoj poziciji, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum iskaza o finansijskoj poziciji se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju gotovina i sredstva kod Centralne banke Crne Gore i drugih banaka. Ekvivalenti gotovine iskazani u iskazu o finansijskoj poziciji obuhvataju kratkoročna ulaganja sa rokom dospijeca do 90 dana.

3.5. Krediti

Kreditni odobreni od strane Banke evidentiraju se u poslovnim knjigama u momentu prenosa sredstava korisniku kredita.

Kreditni su iskazani u iskazu o finansijskoj poziciji u visini odobrenog plasmana, umanjeno za otplaćenu glavnicu i ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U procjeni navedenih rizika rukovodstvo Banke primjenjuje metodologiju koju je propisala Centralna banka Crne Gore, koja je objelodanjena u napomeni 3.6.

3.6. Rezervisanja i ispravka vrijednosti nenaplativih potraživanja

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 60/2008 i 41/2009) i Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim mjerama za upravljanje kreditnim rizikom („Sl. list CG“, br. 64/2009, 87/2009, 66/2010 i 70/2010) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku, način obračuna i suspendovanja nenaplaćene kamate i način utvrđivanja minimalnih rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu riziku, u smislu ove Odluke čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, potraživanja po osnovu lizinga, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni, a još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Na osnovu navedene Odluke, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene,
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – sa podkategorijama B1 i B2 u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate,
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podkategorijama C1, C2, C3 i C4 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu,
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna i
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Iznos rezerve za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 3% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 15% do 50% na plasmane kategorije C, 75% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore suspenduje se obračunata nenaplaćena kamata i ne vrši dalji obračun kamate na nekvalitetnu aktivu, izuzev ukoliko je nekvalitetna aktiva obezbjeđena kvalitetnim sredstvima obezbjeđenja i nalazi se u procesu naplate, uz očekivanje da će se povraćaj aktive ostvariti u razumnoj vremenskoj roku koji u principu nije duži od tri mjeseca. Ukoliko Banka obustavi obračun kamate na nekvalitetnu aktivu, dužna je da dalji obračun kamate po istom osnovu vodi u vanbilansnim evidencijama i da u postupku klasifikacije, obračunatu kamatu klasifikuje u kategoriju E. Odlukom je takođe predviđeno da se rizična aktiva klasifikovana u kategoriju E otpiše iz bilansne aktive i evidentira u vanbilansnoj evidenciji kao "otpisani krediti".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Rezervisanja i ispravka vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

Shodno Odluci, i Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim mjerama za upravljanje kreditnim rizikom, rezerva za gubitke po stavkama aktive obračunava se na osnovu knjigovodstvene vrijednosti uz prethodno oduzimanje odbitnih stavki sredstava obezbjeđenja po osnovu:

- neopozivih garancija Vlade Crne Gore, zemalja ili centralnih banaka zemalja OECD-a, banaka sa rejtingom minimalno BBB+, utvrđenom od strane agencije Standard & Poors, odnosno rejtingom koji je ekvivalentan rejtingu BBB+, a koji je utvrdila druga međunarodno priznata agencija, pravnih lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka Crne Gore;
- kolaterala u vidu novčanog depozita.

U skladu sa izmjenama i dopunama navedenih odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama, Banka je, imajući u vidu i prethodno navedene kriterijume za klasifikaciju, primijenjivala sljedeće procenete i dane kašnjenja po kategorijama rizičnosti:

Kategorija Rizika	% rezervisanja	Dani kašnjenja
A		<30
B1, B2	3	31-90
C1	15	91-150
C2	30	151-210
C3	50	211-270
D	75	271-365
E	100	>365

3.7. Ulaganja u kapital drugih pravnih lica

Ulaganja u vlasničke finansijske instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, priznaju se po trošku ulaganja, umanjenom za eventualnu ispravku vrijednosti koja odražava smanjenje vrijednosti usljed nastalih gubitaka u poslovanju pravnog lica.

Hartije od vrijednosti kojima se trguje predstavljaju hartije od vrijednosti koje se drže radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Hartije od vrijednosti kojima se trguje inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrijednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti po osnovu prodaje, odnosno promjene tržišne vrijednosti ovih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Ulaganje u kapital zavisnih društava se iskazuje po istorijskom trošku ulaganja.

3.8. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća predstavljaju hartije od vrijednosti za koje postoji namjera i mogućnost držanja do isteka roka dospjeća. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća se inicijalno evidentiraju po nabavnoj vrijednosti. Na dan iskaza o finansijskoj poziciji hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz umanjjenje za rezervisanje za potencijalne gubitke.

3.9. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva su na dan 31. decembra 2011. godine iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se poslovni prostor i ostala fiksna aktiva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva (nastavak)**

Stope amortizacije koje Banka primjenjuje su:

Građevinski objekti	2.00%
Računari i prateća oprema	33.33%
Kancelarijski namještaj	15.00% - 16.66%
Motorna vozila	15.00%
Bankomati	12.50%
Ostala oprema	15.00%

Ulaganja u sredstva po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashod perioda u kom su nastala.

3.10. Nematerijalna sredstva

Stečene licence iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Licence imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode, po stopi od 33.33% kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Troškovi računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 3 godine. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode, po stopi od 33.33% kako bi se troškovi softvera raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

3.11. Stečena aktiva

Stečena aktiva predstavlja imovinu koja je postala vlasništvo Banke po osnovu naplate potraživanja za plasmene koji su bili obezbijeđeni navedenom imovinom. Banka je do 2011. godine evidentirala primljena sredstva po vrijednosti neotplaćene glavnice i pripadajućih kamata i drugih naknada u momentu sticanja prava.

Od 2011. godine Banka prilikom inicijalnog priznavanja stečene aktive, pored iznosa neotplaćene glavnice i pripadajućih kamata i naknada, uključuje i iznos poreza na promet nepokretnosti, u slučajevima gdje je iznos knjigovodstvene vrijednosti potraživanja od klijenta uvećan za porez na promet nepokretnosti manji od procijenjene vrijednosti nepokretnosti.

Gore opisanu promjenu računovodstvene politike Banka je primijenila retrospektivno na prethodne periode i efekat promjene Banka je proknjižila kao korekciju početnog stanja akumuliranog gubitka za 2011. godinu.

U skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima za ulaganja banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva („Sl. list Crne Gore“, br. 24/09 od 1. aprila 2009. godine i br. 66/2010 od 19. novembra 2010. godine i br 58/11 od 6. decembra 2011. godine), ulaganjima u nepokretnosti smatraju se stečene nepokretnosti, ukoliko od dana sticanja nije prošlo više od tri godine. Ukupna ulaganja banke u nepokretnosti i osnovna sredstva ne smiju biti veća od 40% sopstvenih sredstava banke. Izuzetno, banka može imati ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva i iznad nivoa od 40% sopstvenih sredstava, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) iznos ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva koji prelazi 40% sopstvenih sredstava banka tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju ukupnog iznosa sopstvenih sredstava banke;
- 2) nakon umanjenja sopstvenih sredstava banke, izvršenog u skladu sa tačkom 1), nivo sopstvenih sredstava i koeficijent solventosti banke prelaze zakonom propisani minimum.

Ulaganjima u nepokretnosti ne smatra se sticanje nepokretnosti u zamjenu za potraživanja u postupku restrukturiranja duga, u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije nad dužnikom banke, u postupku reorganizacije dužnika u skladu sa propisima kojima se uređuje stečaj, ili u postupku izvršenja radi namirenja potraživanja banke, ukoliko od dana sticanja nepokretnosti nije prošlo više od tri godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Stečena aktiva (nastavak)

Stalna imovina namijenjena prodaji se vrednuje po nižoj od knjigovodstvene vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje.

Rukovodstvo Banke nije evidentiralo efekte po osnovu izvršene procjene vrijednosti stečene aktive, obzirom da je ukupno procijenjena vrijednost svih stavki stečene aktive veća od prikazane vrijednosti u finansijskim izvještajima Banke i shodno tome, Rukovodstvo Banke smatra da ukupna vrijednost stečene aktive sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine nije precijenjena.

3.12. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveza. Rezervisanja se razmatraju na datum svakog iskaza o finansijskoj poziciji i prilagođavaju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji predstavlja ekonomske koristi biti potreban za namirenje date obaveze, rezervisanje bi trebalo ukinuti preko iskaza o ukupnom rezultatu.

3.13. Beneficije zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmjeravanjem, uz diskontnu stopu od 9%.

U skladu sa kolektivnim ugovorom Banke, Banka je u obavezi da isplati jubilarne nagrade zaposlenima za 10, 20 i 30 godina rada kod istog poslodavca zaposlenom se može dodijeliti jubilarna nagrada, i to:

- za 10 godina rada - jedna prosječna zarada u Banci,
- za 20 godina rada - dvije prosječne zarade u Banci,
- za 30 godina rada - tri prosječne zarade u Banci.

Isplata nagrade vrši se, po pravilu, na Dan Banke svim zaposlenima koji do kraja te godine navršavaju utvrđenu dužinu staža kao osnov za nagradu. Odluku o isplati jubilarne nagrade donosi Glavni izvršni direktor u saradnji sa sindikatom. Banka je u toku 2011. godine isplatila 8 hiljada EUR za jubilarne nagrade.

3.14. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nijesu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Pravična (fer) vrijednost

Međunarodni računovodstveni standard 32 – "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje" predviđa objelodanjivanje pravične (fer) vrijednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u napomenama uz finansijske iskaze. Za navedene potrebe, pravična (fer) vrijednost je definisana kao iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, ili obaveza izmiriti, u transakciji između dobro obaviještenih i voljnih strana, međusobno suočenih. Obaveza Banke je da objelodani sve informacije u vezi sa poštenom (fer) vrijednošću sredstava, potraživanja i obaveza za koje postoje raspoložive tržišne informacije i za koje se identifikuje materijalno značajna razlika između knjigovodstvenih vrijednosti i poštene (fer) vrijednosti.

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i obaveza, kao i ostalih finansijskih instrumenata, i zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS i MSFI. Po mišljenju rukovodstva, iznosi objelodanjeni u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja. Za iznos identifikovanih procijenjenih rizika da knjigovodstvena vrijednost neće biti realizovana, vrši se ispravka vrijednosti na osnovu odluke rukovodstva Banke.

4. PRIHODI I RASHODI KAMATA

a) Prihodi od kamata

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Depoziti kod:		
- finansijskih organizacija	99	1
- Centralne banke	63	70
	162	71
Kredit:		
- inostranim bankama	13	26
- državnim organizacijama	1,164	741
- preduzećima	10,971	14,081
- fizičkim licima	5,875	6,900
	18,023	21,748
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	160	216
Ostali prihodi od kamata:		
- kartice pravnih lica	154	133
- kartice fizičkih lica	922	986
- komisioni poslovi	87	106
- minusi po tekućim računima	968	937
	2,131	2,162
	20,476	24,197

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2011. godine

4. PRIHODI I RASHODI KAMATA (nastavak)

b) Rashodi kamata

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Depoziti:		
- finansijskih organizacija	16	25
- državnih organizacija	501	365
- preduzeća	5,544	8,330
- fizičkih lica	3,419	4,756
	<u>9,480</u>	<u>13,476</u>
Obaveze po kreditima i ostalim pozajmicama:		
- finansijskih institucija	41	284
- državnih organizacija	178	230
	<u>219</u>	<u>514</u>
Subordinisani dugovi i hibridni instrumenti	950	742
	<u>10,649</u>	<u>14,732</u>

5. TROŠKOVI ZA GUBITKE, neto

a) Knjiženja u korist prihoda/(na teret rashoda), neto

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Ukidanje rezervisanja/(rezervisanja) po osnovu:		
- kredita	(11,657)	(8,588)
- kamata	(2,259)	(558)
- faktoringa	(985)	-
- depozita kod banaka	(92)	-
- ostale aktive	310	(31)
- vanbilansnih stavki	28	269
- rezervisanja za otpremnine	6	64
- hartija od vrijednosti – svođenje na fer vrijednost	(13)	(73)
- operativnog rizika	-	(108)
	<u>(14,662)</u>	<u>(9,025)</u>
- prihodi po osnovu naplate otpisanih potraživanja	10,458	3,576
	<u>(4,204)</u>	<u>(5,449)</u>

Prihodi po osnovu naplate otpisanih potraživanja u iznosu od EUR 10,458 hiljada se odnose na realizovanu naplatu otpisanih plasmana i izvršena nova sticanja nepokretne imovine koja je predstavljala kolateral za otpisane plasmane, a koji su u toku 2011. godine iznosili EUR 2,220 hiljada, odnosno EUR 8,238 hiljada.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2011. godine

5. (TROŠKOVI ZA GUBITKE)/PRIHODI OD UKIDANJA REZERVISANJA, neto (nastavak)
b) Promjene na računima ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja i rezervisanja

	U hiljadama EUR									
	Kredit i poslovi lizinga (napomena 11)	Kamate (napomena 16)	Factoring (napomena 12)	Depoziti kod banaka (napomena 10)	Ostala aktiva (napomena 16)	Hartije od vrijednosti (napomena 15)	Rezervisanja za otpremnine (napomena 21)	Vanbilansna evidencija (napomena 22)	Rezerve za operativni rizik (napomena 22)	Ukupno
Stanje na početak godine	18,638	625	-	-	868	613	90	512	12	21,358
Ispravke vrijednosti u toku godine	11,657	2,259	985	92	-	13	-	-	-	15,006
Otpis kredita/kamate i prenos na vanbilansnu evidenciju	(5,037)	(732)	-	-	(6)	-	-	-	-	(5,775)
Naplaćena otpisana kamata iz prethodnih godina	-	97	-	-	-	-	-	-	-	97
Otpis palih garancija	-	-	-	-	(512)	-	-	-	-	(512)
Ukidanje indirektnih otpisa plesmana i rezervisanja	(7,116)	(1,121)	-	-	(310)	-	(6)	(28)	-	(8,581)
Ukidanje indirektnih otpisa po osnovu isplate otpremnine	-	-	-	-	-	-	(4)	-	-	(4)
Stanje na kraju godine	18,142	1,128	985	92	40	626	80	484	12	21,569

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

a) Prihodi od naknada

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Naknade po osnovu odobravanja kredita	278	650
Naknade po vanbilansnim poslovima	623	785
Naknade za usluge platnog prometa	971	882
Naknade po deviznim poslovima	415	341
Naknade po poslovima sa kreditnim karticama	168	239
Naknade za Master i Visa kartice	178	131
Naknade za elektronsko bankarstvo	72	29
Naknade po osnovu korišćenja bankomata	202	231
Ostale naknade i provizije	326	236
	<u>3,233</u>	<u>3,524</u>

b) Rashodi od naknada

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Naknade Centralnoj banci	247	274
Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa	79	69
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	887	728
Naknade po osnovu isplate penzija preko pošte	14	27
Naknade i provizije First data	208	207
Pretplate za elektronsko bankarstvo	137	115
Naknade za izradu master i visa kartica	171	162
Naknada po prodatim potraživanjima (diskont)	4,629	-
Ostale naknade i provizije	107	86
	<u>6,479</u>	<u>1,668</u>

7. OSTALI PRIHODI/(RASHODI), neto

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Neto dobiti/(gubici) po osnovu nerealizovanih kursnih razlika	81	(80)
Dobici/(gubici) po osnovu trgovine hartijama od vrijednosti	43	(88)
Ostali prihodi	60	29
	<u>184</u>	<u>(139)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2011. godine

8. OPŠTI TROŠKOVI

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Neto zarade	2,375	2,634
Porezi i doprinosi na zarade	1,828	2,001
Naknade članovima Upravnog odbora	139	155
Troškovi po osnovu Ugovora o djelu	180	194
Ostali troškovi i naknade zaposlenima	137	279
Troškovi zakupa	1,833	1,799
Troškovi održavanja imovine i obezbjeđenja	1,183	1,185
Troškovi amortizacije:		
- nekretnina, postrojenja i opreme	979	1,056
- nematerijalnih ulaganja	132	203
Troškovi poreza	679	231
Profesionalne provizije i troškovi	494	887
Usluge telekomunikacija i poštarine	301	354
Troškovi električne energije i goriva	242	273
Troškovi sponzorstva i donatorstva	118	49
Troškovi reklame	139	139
Troškovi prevoza novca	126	124
Kancelarijski materijal	104	102
Troškovi osiguranja imovine	72	63
Troškovi izgubljenih sporova i takse	31	40
Ostali troškovi	182	185
	<u>11,274</u>	<u>11,953</u>

Ukupni troškovi zakupa Banke u 2011. godini iznose EUR 1,833 hiljade (2010. godine: EUR 1,799 hiljade) i najvećim dijelom se odnose na zakup upravne zgrade u Bulevaru Petra Cetinjskog u Podgorici, kao i na zakup poslovnog prostora u ulici Vuka Karadžića u Podgorici.

Troškovi održavanja imovine i obezbjeđenja u ukupnom iznosu od EUR 1,183 hiljade (2010. godine: 1,185 hiljada) se najvećim dijelom odnose na obezbjeđenje poslovnog prostora u iznosu od EUR 549 hiljada EUR, održavanje osnovnih sredstava i softvera u iznosu od 374 hiljade EUR i čišćenje poslovnog prostora u iznosu od 142 hiljade EUR.

9. POREZI I DOPRINOSI IZ DOBITI

a) Komponente poreza na dobit

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Tekući porez	-	-
Odloženi poreski prihodi	83	47
	<u>83</u>	<u>47</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

9. POREZI I DOPRINOSI IZ DOBITI (nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2011.	2010.
Gubitak prije oporezivanja	(8,787)	(6,739)
Porez na dobitak po stopi od 9%	(791)	(607)
Poreski efekat rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	-	2
Nepriznati poreski gubici	769	578
Ostalo	105	74
Poreski efekat na iskaz o ukupnom rezultatu	<u>83</u>	<u>47</u>
Efektivna poreska stopa	(0.94%)	(0.70%)

Odloženi porezi se odnose na razliku u vrijednosti osnovnih sredstava za računovodstvene i poreske svrhe.

Godina nastanka	Godina isteka	Nepriznata odložena poreska sredstva
2008	2013	(22,831)
2010	2015	(6,423)
2011	2016	(8,543)
		<u>(37,797)</u>

Prenijeti poreski gubici koje Banka nije priznala kao odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2011. godine, usljed neizvjesnosti po pitanju ostvarivanja dobitka u narednim godinama naspram kog bi se ovi poreski gubici mogli iskoristiti, iznose EUR 37,797 hiljada.

10. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Gotovina u blagajni:		
- u EUR	3,807	3,023
- u stranoj valuti	854	699
Žiro račun	4,390	11,114
Korespondentni računi kod:		
- inostranih banaka	4,335	9,308
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	15,060	26,464
Depoziti kod internacionalnih finansijskih institucija	4,042	974
Oročeni depoziti kod domaćih banaka	885	600
Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu	21	-
Ostalo	-	15
	<u>33,394</u>	<u>52,197</u>
Rezerve za potencijalne gubitke (napomena 5b)	(92)	-
	<u>33,302</u>	<u>52,197</u>

Do oktobra 2011. godine Banka je izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” br. 5/2008, 15/2009 i 41/2009), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od 10% na prosječan iznos depozita za obračunski period (7 dana).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

10. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (nastavak)

Obavezna rezerva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine predstavlja minimum izdvojenih depozita u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore na koju se odnosi „Odluka o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore“ (“Sl. list CG”, br. 35/2011). U skladu sa navedenim, banke obračunavaju obaveznu rezervu na depozite po vidjenju i oročene depozite.

Obaveznu rezervu banke obračunavaju primjenom stope od:

- 9.5% - na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana;
- 8.5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine, odnosno u roku kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa od 9.5%.

Banka može do 25% obavezne rezerve izdvojiti i držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora.

Obračun obavezne rezerve u skladu sa odredbama ove odluke banke su bile dužne da vrše počevši od prvog obračunskog perioda u oktobru 2011. godine.

Obračunatu obaveznu rezervu banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. Na 25% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka obračunava kamatu po stopi od 1% na godišnjem nivou, a plaća do osmog u mjesecu za prethodni mjesec. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

Banka u toku 2011. godine nije koristila obaveznu rezervu za održavanje likvidnosti.

Depoziti kod internacionalnih finansijskih institucija u ukupnom iznosu od EUR 4,042 hiljade (31. decembra 2010. godine: EUR 974 hiljade) se odnose na položena sredstva na ime usluga portfolio menadžmenta kod Atlas Capital Financial Services Limited na neodređeni period počev od 26. januara 2011. godine u iznosu od EUR 3,300 hiljada i položena sredstva na ime obezbjeđenja urednog izvršenja obaveza plaćanja za Master Card kod HSBC Bank UK na neodređeni period, počev od 9. februara 2009. godine, bez kamate u iznosu od EUR 742 hiljade.

Oročeni depoziti kod domaćih banaka u ukupnom iznosu od EUR 885 hiljada odnose se na položena sredstva kod Hipotekarne banke A.D., Podgorica radi obezbjeđenja obaveza preduzeća Kapacity d.o.o., Podgorica, koje proističu iz Ugovora o kreditu od 1. septembra 2010. godine, na period od godinu dana uz kamatnu stopu od 5% godišnje u iznosu od EUR 630 hiljada i položena sredstva kod NLB Montenegro Banka a.d., Podgorica na ime depozita za VISA card na neodređeni period počev od 20. januara 2009. godine u iznosu od EUR 255 hiljada, sa kamatnom stopom od 1% godišnje.

Dana 1. septembra 2011. godine, Banka je zaključila je aneks Ugovora o namjenski oročenom depozitu kod Hipotekarne banke A.D., Podgorica, na bazi koga je inicijalni iznos oročenog depozita od EUR 600 hiljada povećan za EUR 30 hiljada po osnovu kapitalizacije kamate i prolongiran datum dospjeća do 1. marta 2012. godine.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

11. KREDITI I POSLOVI LIZINGA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Dospjeli krediti:		
- opštine (javne organizacije)	1,242	3,200
- privredna društva u privatnom vlasništvu	9,378	8,582
- inostrane firme	500	500
- fizička lica	3,770	4,143
- ostalo	21	50
	<u>14,911</u>	<u>16,475</u>
Kratkoročni krediti:		
- opštine (javne organizacije)	333	1,752
- privredna društva u privatnom vlasništvu	16,708	38,535
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	1,045	300
- osiguravajuća društva	-	1,250
- fizička lica	32,919	46,009
- ostalo	258	617
	<u>51,263</u>	<u>88,463</u>
Dugoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	70,715	93,224
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	1,179	636
- opštine (javne organizacije)	474	1,055
- fizička lica	40,143	41,386
- inostrane firme	3,452	3,002
	<u>115,963</u>	<u>139,303</u>
Ukupno krediti i poslovi lizinga	<u>182,137</u>	<u>244,241</u>
Minus: Rezerve za kreditne gubitke (napomena 5b)	<u>(18,142)</u>	<u>(18,638)</u>
	<u>163,995</u>	<u>225,603</u>

Banka je u toku 2011. godine odobrila kredite pravnim i fizičkim licima u iznosu od EUR 14,915 hiljada, odnosno EUR 8,683 hiljade.

Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka je imala EUR 39,931 hiljadu restrukturiranih kredita kojima je produžen rok otplate, EUR 7,215 hiljada restrukturiranih kredita kod kojih je izvršeno preuzimanje potraživanja dužnika prema trećem licu, na ime potpune ili djelimične naplate kredita i EUR 935 hiljada restrukturiranih kredita sa ostalim izmijenjenim uslovima kojima se olakšava finansijska pozicija dužnika.

Kratkoročni krediti privrednim društvima su najvećim dijelom odobravani za obrtna sredstva sa rokom od 3 do 12 mjeseci, dok su dugoročni krediti odobravani na period 1 do 5 godina i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti trgovine, administracije, transporta, skladištenja, PTT i komunikacija.

Kratkoročni krediti privrednim društvima su najčešće odobravani uz kamatnu stopu od 9.99% do 12% na godišnjem nivou, dok se kamatna stopa za dugoročne kredite kretala u rasponu od 6M Euribor+800 bps do 6M Euribor+1000.

Kratkoročni krediti stanovništvu su najvećim dijelom odobravani za refinansiranje obaveza prema Banci i drugim finansijskim institucijama i kao gotovinski nenamjenski krediti, sa kamatnom stopom u rasponu od 9.99% do 13% na godišnjem nivou. Krediti stanovništvu (charge i revolving kreditne kartice), odobravani su sa kamatnom stopom u rasponu od 14% do 16%. Banka u toku 2011. godine nije odobravala dugoročne kredite stanovništvu, koji obuhvataju kredite za stambenu izgradnju, adaptaciju stambenog i poslovnog prostora i ostale namjene.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata najvećim dijelom komitente sa sjedištem na području Crne Gore.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

11. KREDITI I POSLOVI LIZINGA (nastavak)

Koncentracija po djelatnostima ukupno bruto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Poljoprivreda, lov i ribolov	1,762	1,063
Rudarstvo i energetika	7,219	4,578
Građevinarstvo	18,808	26,188
Trgovina	27,468	42,162
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	7,543	10,170
Transport, skladištenje, PTT, komunikacije	11,690	14,614
Administracija, druge javne usluge	5,895	22,001
Finansije	4,664	10,759
Trgovina nekretninama	3,288	5,256
Stanovništvo	76,832	91,638
Ostalo	16,968	15,812
	<u>182,137</u>	<u>244,241</u>

12. FAKTORING

Na dan 31. decembra 2011. godine, potraživanja po osnovu faktoring poslova iznose EUR 14,955 hiljada, bruto (31. decembra 2010. godine: EUR 7,446 hiljade). Banka je na dan 31. decembra 2011. godine formirala rezervisanja po osnovu potraživanja po faktoringu u iznosu od EUR 985 hiljada na dospelji neizmireni dio potraživanja.

Banka je na dan 31. decembra 2010. godine zaključila Ugovor o prodaji potraživanja klasifikovanih kao nekvalitetna aktiva ukupne bruto vrijednosti EUR 9,828 hiljada. Prodajna vrijednost ovih potraživanja iznosi EUR 7,446 hiljada, što predstavlja neto vrijednost prodatih potraživanja. Po osnovu ovog Ugovora, Banka je u 2011. godini naplatila EUR 6,133 hiljade. Na dan 31. decembra 2011. godine, potraživanja po ovom ugovoru iznose EUR 1,313 hiljada.

Banka je na dan 19. septembra 2011. godine zaključila Ugovor o prodaji potraživanja klasifikovanih kao nekvalitetna aktiva ukupne bruto vrijednosti EUR 18,272 hiljade, uz diskont od 25%. Prodajna vrijednost ovih potraživanja iznosi EUR 13,642 hiljade, što predstavlja neto vrijednost prodatih potraživanja.

Ugovorom je definisano da se uz prenos potraživanja, prenose i sva prava i kolateral koji Banka ima po osnovu odnosnih potraživanja, isključujući prenos novčanog kolaterala odnosno depozita. U skladu sa pomenutim Ugovorom, definisana je dinamika plaćanja potraživanja po osnovu prenijetih i prodatih potraživanja Banke s konačnim rokom dospjeća do 30. aprila 2013. godine.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

13. POSLOVNI PROSTOR I OSTALA FIKSNA AKTIVA

	U hiljadama EUR			
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na početku godine	148	1,409	7,038	8,595
Povećanja	-	-	230	230
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(47)	(47)
Ostalo	-	-	60	60
Stanje na kraju 2010. godine	148	1,409	7,281	8,838
Nabavna vrijednost				
Stanje na početku godine	148	1,409	7,281	8,838
Povećanja	-	-	153	153
Stanje na kraju 2011. godine	148	1,409	7,434	8,991
Ispravka vrijednosti				
Stanje na početku godine	-	661	2,680	3,341
Amortizacija	-	29	1,027	1,056
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(14)	(14)
Ostalo	-	(1)	24	23
Stanje na kraju 2010. godine	-	689	3,717	4,406
Ispravka vrijednosti				
Stanje na početku godine	-	689	3,717	4,406
Amortizacija	-	28	951	979
Stanje na kraju 2011. godine	-	717	4,668	5,385
Neotpisana vrijednost na dan:				
- 31. decembra 2011. godine	148	692	2,766	3,606
- 31. decembra 2010. godine	148	720	3,564	4,432

Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

14. STEČENA AKTIVA

Na dan 31. decembra 2011. godine stečena aktiva Banke se sastoji od stečenih nepokretnosti u iznosu od EUR 25,689 hiljada i hartija od vrijednosti u iznosu od EUR 220 hiljada po osnovu odobrenih kredita ranijih godina (31. decembra 2010. godine: EUR 17,096 hiljada, odnosno EUR 290 hiljada). Stečena aktiva je vrednovana u visini duga. Najznačajniji dio stečenih nepokretnosti se odnosi na stambeni i poslovni prostor, zemljište i slične nepokretnosti. Rukovodstvo Banke nije evidentiralo imparitetne gubitke po osnovu izvršene procjene vrijednosti stečene aktive koja je namijenjena prodaji u iznosu od EUR 1,281 hiljade, obzirom da je ukupno procijenjena vrijednost svih stavki stečene aktive (ne uključujući hartije od vrijednosti) u iznosu od EUR 27,141 hiljade, veća od prikazane vrijednosti u finansijskim iskazima Banke za iznos od 1,452 hiljade i shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da ukupna vrijednost stečene aktive sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine nije precijenjena.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

15. ULAGANJA U KAPITAL DRUGIH PRAVNIH LICA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
<i>Banke i finansijske organizacije:</i>		
- Lovćen osiguranje a.d., Podgorica	236	236
- FZU Euro fond, Podgorica	155	155
- Montenegro investment credit d.o.o., Podgorica	900	900
- FZU Trend, Podgorica	98	98
- FZU HLT Fond, Podgorica	56	56
- FZU Atlas Mont, Podgorica	27	27
- FZU MONETA, Podgorica	30	30
- MONTENEGRO BERZA a.d., Podgorica	35	35
- CG BROKER a.d., Podgorica	36	36
- Ostala privredna društva (ispod 5% osnovnog kapitala)	6	6
	<u>1,579</u>	<u>1,579</u>
<i>Ostala privredna društva:</i>		
- First Assets Management d.o.o., Podgorica	100	-
- Kombinat aluminijuma a.d., Podgorica	139	139
- Izbor a.d., Bar	75	75
- Solana Bajo Sekulić a.d., Ulcinj	37	37
- HK Željezara Nikšić a.d., Nikšić	25	25
- Jugopetrol a.d., Kotor	6	6
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	4	4
- Ostalo	1	1
	<u>387</u>	<u>287</u>
Minus: Svođenje na fer vrijednost (napomena 5b)	<u>(626)</u>	<u>(613)</u>
	<u>1,340</u>	<u>1,253</u>

Na dan 31. decembra 2011. godine, učešće Banke u Montenegro investment credit d.o.o., Podgorica iznosi 900 hiljada EUR. Ugovorom o prenosu osnivačkog udjela zaključenog 29. juna 2007. godine, sa Montenegro Investment holding d.o.o., Podgorica, prenosi se cjelokupan osnivački ulog Montenegro Investment holding-a d.o.o., Podgorica odnosno 99.83% kapitala na Banku.

Na bazi Odluke Odbora Direktora Banke od 4. avgusta 2011. godine, Banka je osnovala društvo sa ograničenom odgovornošću First Assets Management Podgorica ("FAM DOO Podgorica") na neodređeno vrijeme, kao jednočlano društvo čija je osnovna djelatnost kupovina i prodaja vlastitih nekretnina, uplatom osnivačkog uloga u iznosu od EUR 100 hiljada u novcu. Privredni sud u Podgorici – Centralni registar je izdao Rešenje o osnivanju FAM DOO Podgorica dana 12. avgusta 2011. godine. Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka u kapitalu FAM DOO Podgorica učestvuje sa 100%.

16. OSTALA AKTIVA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Potraživanja za kamate i naknade	5,002	4,258
Nematerijalna ulaganja	89	173
Unaprijed plaćeni troškovi:		
- adaptacije objekata uzetih u zakup	189	115
- ostali troškovi	22	-
Dati avansi	857	853
Potraživanja od zaposlenih	177	193
Odložena poreska sredstva	81	-
Potraživanja po osnovu garancija i jemstava palih na teret Banke	-	788
Ostala potraživanja	116	118
	<u>6,533</u>	<u>6,498</u>

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2011. godine

16. OSTALA AKTIVA (nastavak)

Promjene na nematerijalnim ulaganjima u toku 2011. i 2010. godine su bile sljedeće:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar	31. decembar
	2011.	2010.
		U hiljadama EUR
		Softveri i
		licence
Nabavna vrijednost		
Stanje na početku godine		858
Povećanja		23
Stanje na kraju 2010. godine		<u>881</u>
Nabavna vrijednost		
Stanje na početku godine		881
Povećanja		48
Stanje na kraju 2011. godine		<u>929</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje na početku godine		505
Amortizacija		203
Stanje na kraju 2010. godine		<u>708</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje na početku godine		708
Amortizacija		132
Stanje na kraju 2011. godine		<u>840</u>
Neotpisana vrijednost na dan:		
- 31. decembra 2011. godine		<u>89</u>
- 31. decembra 2010. godine		<u>173</u>
		U hiljadama EUR
	31. decembar	31. decembar
	2011.	2010.
Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu:		
- kamate (napomena 5b)	(1,128)	(625)
- ostala aktiva (napomena 5b)	(40)	(868)
	<u>(1,168)</u>	<u>(1,493)</u>

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2011. godine

17. DEPOZITI

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Depoziti po viđenju:		
- banke	586	3,277
- Vlada CG	4,943	13,858
- Vladine agencije	527	1,264
- fondovi	315	662
- institucije Vlade	478	447
- privredna društva u privatnom vlasništvu	14,045	15,051
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	18,876	5,912
- EPCG	1,559	3,570
- opštine (javne organizacije)	3,233	4,117
- preduzetnici	342	221
- fizička lica	17,070	17,609
- neprofitne organizacije	889	1,205
- organizacije u javnom vlasništvu	842	2,916
- ostali	4	3
	<u>63,709</u>	<u>70,112</u>
Kratkoročni depoziti:		
- banke	150	133
- Vlada CG	9,000	15,835
- Vladine agencije	503	1,886
- fondovi	4,245	8,674
- opštine (javne organizacije)	1,370	30
- privredna društva u privatnom vlasništvu	12,071	6,776
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	3,384	7,455
- EPCG	56,000	67,900
- neprofitne organizacije	100	102
- fizička lica	39,076	48,042
- organizacije u javnom vlasništvu	361	674
	<u>126,260</u>	<u>157,507</u>
Dugoročni depoziti:		
- banke	68	68
- Vlada CG	1,454	30
- privredna društva u privatnom vlasništvu	3,998	14,759
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	1,270	2,416
- Vladine agencije	-	704
- fizička lica	12,724	15,437
	<u>19,514</u>	<u>33,414</u>
	<u>209,483</u>	<u>261,033</u>

Depoziti po viđenju u EUR stanovništva su deponovani po kamatnoj stopi od 0.25% na godišnjem nivou, dok su depoziti po viđenju u stranoj valuti stanovništva deponovani na beskamatnim računima. Na depozite po viđenju preduzeća u EUR kamatna stopa se kretala u rasponu od 0.25% do 0.50% godišnje u zavisnosti od prosječnog stanja na računu. Za deponente sa prosječnim stanjem depozita po viđenju preko EUR 250 hiljada ugovara se posebna kamatna stopa. Depoziti po viđenju u stranoj valuti preduzeća su deponovani takođe na beskamatnim računima.

Kratkoročni depoziti stanovništva u EUR bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.30% do 5.40% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Dugoročni depoziti stanovništva u EUR bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 5.00% do 6.20% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava.

Kratkoročni depoziti stanovništva u stranoj valuti bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.30% do 1.80% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja. Dugoročni depoziti stanovništva u u stranoj valuti bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.50% do 3.00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

17. DEPOZITI (nastavak)

Kratkoročni depoziti preduzeća u EUR bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.30% do 5.40% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Dugoročni depoziti preduzeća u EUR bez namjene su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 4.70% do 6.20% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava. Za oročene iznose preko EUR 250 hiljada, kao i za sve depozite sa namjenom ugovara se posebna kamatna stopa.

Kratkoročni depoziti preduzeća u stranoj valuti su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.10% do 1.10% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja. Dugoročni depoziti preduzeća u stranoj valuti su deponovani po kamatnim stopama u rasponu od 0.35% do 1.75% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja.

Na dan 31. decembra 2011. godine kratkoročni depoziti EPCG-a u ukupnom iznosu od EUR 56,000 hiljada uključuju tri depozita u iznosu od EUR 25,000 hiljada, EUR 20,000 hiljada i EUR 11,000 hiljada, oročenih na period od 2 mjeseca, 3 mjeseca i 6 mjeseci, po godišnjoj kamatnoj stopi od 2.4% i 5.20%.

Na dan 31. decembra 2011. godine, kratkoročni depoziti Vlade RCG u ukupnom iznosu od EUR 9,000 hiljada uključuju 6 depozita Ministarstva finansija CG, od kojih svaki pojedinačno iznosi EUR 1,500 hiljada, oročenih na period u rasponu od 2 do 12 mjeseci, po godišnjim kamatnim stopama koja se kreće u rasponu od 1.4% do 5.4%. U skladu sa ugovorima o oročenim depozitima, na kraju svakog mjeseca do krajnjeg roka dospijeca (30. jun 2012. godine), dospijeva iznos od EUR 1,500 hiljada.

18. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA I POZAJMICAMA

	Valuta	U hiljadama EUR	
		31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
<i>Obaveze prema domaćim kreditorima:</i>			
Centralna banka Crne Gore	EUR	45	89
		45	89
<i>Obaveze prema inostranim kreditorima:</i>			
Steirnerische Bank und Sparkassen AG	EUR	148	1,574
Landesbank Berlin AG	EUR	223	400
		371	1,974
		416	2,063

Banka je zaključila ugovor o kreditu sa Steirnerische Bank und Sparkassen AG na dan 21. februara 2007. godine, na period od pet godina uz kamatnu stopu u visini EURIBOR-a uvećanog za 2% na godišnjem nivou. Kredit je namijenjen refinansiranju. Na dan 31. decembra 2011. godine ove obaveze iznose 148 hiljada EUR.

Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka ima obaveze prema Landesbank Berlin AG u iznosu od 223 hiljade EUR, po osnovu ugovora o dugoročnim kreditima zaključenih 27. februara 2007. godine i 1. decembra 2008. godine na 5 godina u svrhu nabavke ATM mašina, uz kamatnu stopu u visini EURIBOR-a uvećanog za 1.75% na godišnjem nivou.

19. OBAVEZE PREMA VLADI I VLADINIM AGENCIJAMA

	Valuta	U hiljadama EUR	
		31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
<i>Namjenski krediti od Vladinih agencija:</i>			
- Investiciono-razvojni fond Crne Gore	EUR	4,366	6,089
- Agencija za razvoj malih i srednjih Preduzeća	EUR	486	667
		4,852	6,756

Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka ima obaveze prema Investiciono-razvojnomo fondu Crne Gore u iznosu od 4,366 hiljada EUR, po osnovu ugovora o dugoročnim kreditima na period od 5 do 7 godina sa grace periodom od 18 mjeseci ili bez grace perioda i kamatnom stopom u rasponu od 2% do 7% na godišnjem nivou za finansiranje projekata preduzeća.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

19. OBAVEZE PREMA VLADI I VLADINIM AGENCIJAMA (nastavak)

Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka ima obaveze prema Agenciji za razvoj malih i srednjih preduzeća u iznosu od 486 hiljada EUR, po osnovu ugovora o poslovnoj saradnji kako bi se pružila podrška razvoju malih i srednjih preduzeća, na period od 6 godina sa grace periodom od 18 mjeseci i kamatnom stopom od 6% na godišnjem nivou.

20. SUBORDINISANI DUG I HIBRIDNI INSTRUMENTI

	Datum dospijeća	Godišnja kamatna stopa	U hiljadama EUR	
			31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
EPCG	30.04.2015.	10%	7,000	10,000
Bemax	30.04.2017.	8%	800	-
Đorđije Nicović	18.12.2015.	9%	720	720
Radomir Zec	28.01.2016.	8%	600	600
Mehmed Kolarević	28.01.2016.	8%	600	800
Ivanović Miodrag			-	900
			<u>9,720</u>	<u>13,020</u>

Dana 31. marta 2010. godine, Banka je zaključila Ugovor o subordinisanom dugu sa Elektroprivredom Crne Gore a.d., Nikšić u iznosu od EUR 10,000 hiljada sa rokom dospeljeća od 5 godina i kamatnom stopom od 10% godišnje. Kredit se vraća u cjelosti na dan dospeljeća. U slučaju neblagovremene isplate kamate, kamatna stopa će iznositi 15% godišnje. Dana 19. aprila 2011. godine potpisan je Aneksi Ugovora kojim se utvrđuje prijevremena isplata od EUR 3,000 hiljada pretvaranjem u akcije Banke.

Banka je u decembru 2010. godine zaključila Ugovore o subordinisanom dugu sa fizičkim licima u ukupnom iznosu od EUR 3,020 hiljada sa rokom dospeljeća od 5 godina i kamatnom stopom u rasponu od 8% do 8.5% godišnje. Krediti se vraćaju u cjelosti na dan dospeljeća. Dana 15. aprila 2011. godine potpisani su Aneksi Ugovora kojim se utvrđuje prevremena isplata ukupnog duga pretvaranjem u akcije Banke, odnosno kupovinom 8,605 običnih akcija primarne emisije po cijeni od EUR 127,82 (EUR 1,100 hiljada).

Dana 30. decembra 2011. godine, Banka je zaključila Ugovor o subordinisanom dugu sa Bemax d.o.o., Podgorica u iznosu od EUR 800 hiljada sa rokom dospeljeća od 5 godina i kamatnom stopom od 8% godišnje.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala („Sl.list CG“ br. 60/08 i 41/09), subordinisani krediti se uključuju u dopunski kapital prilikom obračuna koeficijenta solventnosti.

21. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Obaveze za obračunate kamate	2,291	4,145
Obaveze prema dobavljačima	345	312
Obaveze po osnovu poreza	559	531
Obaveze po osnovu primljenih avansa	2,085	2,894
Obaveze prema zaposlenima	513	344
Rezervisanja za otpremnine (napomena 5b)	80	90
Privremeni i prelazni računi	257	620
Obaveze po komisionim poslovima	522	260
Ostale obaveze	144	158
	<u>6,796</u>	<u>9,354</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

21. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim dijelom odnose na uplate građana Crne Gore po raznim osnovama u iznosu od EUR 796 hiljada (31. decembar 2010: EUR 854 hiljade), zatim na avanse Vlade Crne Gore po osnovu subvencionisane kamate u iznosu od EUR 640 hiljada (31. decembar 2010: EUR 719 hiljada) i prijevremene uplate po osnovu kartica u iznosu od EUR 572 hiljade (31. decembar 2010: EUR 410 hiljada).

22. REZERVE ZA POTENCIJALNE KREDITNE GUBITKE PO VANBILANSNIM IZLOŽENOSTIMA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu:		
- vanbilansnih izloženosti (napomena 5b)	484	512
- operativnog rizika (napomena 5b)	12	12
	<u>496</u>	<u>524</u>

Rukovodstvo Banke identifikovalo je moguće izloženosti operativnom riziku. Na bazi trenutno raspoloživih informacija nije moguće procijeniti postojanje osnova, kao i kvantifikovati eventualne odlive resursa, i u skladu sa tim, finansijski iskazi Banke za 2011. godinu nisu korigovani po tom osnovu.

23. KAPITAL

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2011. godine sastoji se od 410,168 običnih akcija (31. decembra 2010. godine: 365,839 akcija), pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 127.82 i 23,471 nekumulativnih povlašćenih akcija nominalne vrijednosti EUR 127.82.

Banka na dan 31. decembra 2011. godine ima ukupno 313 akcionara (2010. godine: 221 akcionar).

Odbor Direktora Banke je 30. decembra 2009. godine donio Odluku o XVII emisiji akcija u vrijednosti od EUR 10,000 hiljada, odnosno 78,237 akcija serije "RE-17", pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 127.82. U skladu sa pomenutom Odlukom, u toku 2011. godine akcijski kapital Banke je povećan po osnovu realizovane XVII emisije akcija ukupne vrijednosti od EUR 8,666 hiljada, odnosno 67,800 redovnih akcija pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 127.82, koje su u potpunosti uplaćene u novcu. Komisija za hartije od vrijednosti je dana 27. aprila 2011. godine donijela Rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 8,666 hiljada, što čini 86.66% odobrenog obima te emisije akcija.

U skladu sa Odlukom Odbora direktora, dana 29. decembra 2011. godine Banka je izvršila emisiju nekumulativnih povlašćenih akcija bez prava glasa i bez mogućnosti zamjene za obične akcije u ukupnom obimu EUR 3,000 hiljada, odnosno 23,471 povlašćenih akcija akcionara EPCG a.d., Nikšić. Pomenutom emisijom akcija, poništeno je 23,471 običnih akcija sa pravom glasa.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je na dan 31. decembra 2011. godine obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore.

Na dan 31. decembra 2011. godine, prema obračunu Banke, sljedeći pokazatelji nijesu bili usklađeni sa propisanim limitima shodno Zakonu o bankama („Sl.list CG“ 17/08):

- kratkoročni izvori sredstava sa dospijećem od 30 do 90 dana nijesu angažovani samo u instrumente aktive sa rokom dospijeća do 90 dana; ročna neusklađenost po ovom osnovu iznosi 30.00%;
- kratkoročni izvori sredstava sa dospijećem od 90 do 180 dana nijesu angažovani samo u instrumente aktive sa rokom dospijeća do 180 dana; ročna neusklađenost po ovom osnovu iznosi 37.96%;
- kratkoročni izvori sredstava sa dospijećem od 180 do 365 dana nijesu angažovani samo u instrumente aktive sa rokom dospijeća do 365 dana; ročna neusklađenost po ovom osnovu iznosi 37.92%;

Shodno Zakonu o bankama („Sl.list CG“ 17/08) Banka je dužna da primijeni ograničenje o izloženosti prema licima povezanim sa Bankom.

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

23. KAPITAL (nastavak)

Banka na dan 31. decembra 2011. godine kod dva klijenta, Izomont DV, Podgorica i Imobilia d.o.o., Budva nije ispunjavala propisanu izloženost od najviše 10% sopstvenih sredstava.

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2011. i 2010. godine je sljedeća:

Naziv akcionara	2011.			2010.		
	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća
Đukanović Aco	170,073	21,739	39.22	170,073	21,739	46.49
Elektroprivreda Crne Gore a.d., Nikšić	104,506	13,358	24.10	66,758	8,533	18.25
Capital invest d.o.o., Podgorica	10,466	1,338	2.41	10,466	1,338	2.86
"Lovćen osiguranje" a.d., Podgorica	9,508	1,215	2.19	10,918	1,396	2.99
P&G Agency, Podgorica	8,211	1,050	1.89	8,131	1,039	2.22
Miodrag Ivanović	7,041	900	1.62	-	-	-
Maprenat d.o.o., Tivat	6,895	881	1.59	6,895	881	1.88
PA - zbirni kastodi račun	6,878	879	1.59	6,878	879	1.88
Monte adria broker-diler, Podgorica	6,083	778	1.40	6,083	778	1.66
Stadion Podgorica	5,794	741	1.34	4,234	541	1.16
Čupić Branko	5,042	644	1.16	5,042	644	1.38
Izomont dv, Podgorica	4,809	615	1.11	4,809	615	1.32
Moniinvest, Budva	4,675	598	1.08	4,675	598	1.28
Fjord, Kotor	3,952	505	0.91	3,952	505	1.08
Petričević Jelica	3,919	501	0.90	3,919	501	1.07
Comersa d.o.o., Podgorica	2,749	351	0.63	2,749	351	0.75
Žugic Vojin	2,640	337	0.61	2,640	337	0.72
Ostali	70,398	8,998	16.25	47,617	6,087	13.01
	433,639	55,428	100.00	365,839	46,762	100.00

Sopstvena sredstva

Prema Zakonu o bankama ("Sl list CG", br. 17/2008 i 44/2010) iznos osnivačkog kapitala ne može biti manji od EUR 5 miliona. Kako je propisano Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Sl. list CG", br.60/2008 i 41/2009) Banka je dužna da utvrđuje adekvatnost kapitala na bazi sopstvenih sredstava, kao apsolutnog i koeficijenta solventnosti, kao relativnog pokazatelja. Sopstvena sredstva Banke predstavljaju zbir uplaćenog akcionarskog kapitala i drugih osnovnih i dopunskih elementa sopstvenih sredstava, umanjeno za odbitne stavke.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti na nivou koji je jednak ili veći od:

- iznosa minimalnog novčanog dijela osnivačkog kapitala;
- ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

Ukupan iznos potrebnog kapitala Banke predstavlja zbir:

- potrebnog kapitala za kreditni rizik, tržišne rizike i operativni rizik, izračunatog primjenom adekvatnih metodologija,
- potrebnog kapitala za rizik zemlje, izračunatog u skladu sa propisom Centralne banke Crne Gore kojim se propisuje metodologija za izračunavanje potrebnog kapitala za rizik zemlje;
- potrebnog kapitala za ostale rizike, izračunatog primjenom izabраних metodologija.

Sopstvena sredstva na 31. decembra 2011. godine iznose EUR 26,003 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

23. KAPITAL (nastavak)

Koeficijent solventnosti Banke

Na osnovu odredbi Odluke o adekvatnosti kapitala banaka ("Sl. list CG", br. 60/2008 i 41/2009) Banka je izvršila izračunavanje potrebnog kapitala za rizike kojima je izložena tokom poslovanja, kao i koeficijenta solventnosti. Koeficijent solventnosti ne smije biti manji od 10%.

Koeficijent solventnosti predstavlja procentualni odnos sopstvenih sredstava Banke prema zbiru:

1. ukupnog iznosa rizikom ponderisane aktive za kreditni rizik;
2. iznosa rizikom ponderisane aktive za tržišne rizike;
3. iznosa rizikom ponderisane aktive za operativni rizik;
4. iznosa rizikom ponderisane aktive za druge rizike.

Na dan 31. decembra 2011. godine, prema obračunu Banke, koeficijent solventnosti je iznosio 11.38%.

24. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2011.	31. decembar 2010.
Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze:		
Garancije privrednim društvima:		
- plative	8,269	10,964
- činidbene	30,411	30,799
- ostale vrste garancija	2,901	3,504
Izdane mjenice i avali	289	289
Ostala upravljana aktiva	-	3
Sredstva obezbjeđenja:		
- hipoteke	3,070,157	3,134,386
- zaloga	29,421	15,531
- HOV	852	341
- stečena aktiva	72	72
Kreditne obligacije:		
- krediti	35,916	21,402
- komisioni poslovi	4,072	3,671
Druge vanbilansne pozicije:		
- neopozive obaveze za davanje kredita	3,621	4,647
- otpisani krediti	24,628	19,540
- ostala otpisana aktiva	2,046	464
- otpisana i suspendovana kamata	4,291	4,253
	<u>3,216,946</u>	<u>3,249,866</u>

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Prema Zakonu o bankama ("Sl list CG", br. 17/2008 i 44/2010) definisano je da značajan uticaj na poslovanje Banke, imaju lica koja postavljaju najmanje jednog predstavnika u Upravni odbor ili sličan organ, bilo kroz vlasništvo nad akcijama, na osnovu saglasnosti sa vlasnicima ili na bilo koji drugi način.

Pregled potraživanja i obaveza prema povezanim licima na dan 31. decembra 2011. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2011.	U hiljadama EUR 31. decembar 2010.
Potraživanja		
<i>Dati krediti</i>		
Izomont dv	2,804	2,707
Cijevna komerc	2,296	-
Maprenat d.o.o. Tivat	1,798	2,395
Mi - rai d.o.o. Nikšić	1,715	197
"Mehanizacija i programat" d.o.o.	1,645	2,064
AD Rudnici boksita Nikšić	1,572	1,639
Luminiscencija" d.o.o.	1,364	1,417
Sublime developments	1,285	1,575
Comunity d.o.o.	1,157	1,157
Đusto	698	-
Ostali	11,044	21,357
Ukupno	27,378	34,508
<i>Ostala potraživanja</i>		
Izomont dv	212	-
Comunity d.o.o.	194	-
AD Rudnici boksita Nikšić	177	-
Oro-met d.o.o.	79	30
Luminiscencija" d.o.o.	59	11
Euroinvest	59	4
"Zla gora" d.o.o.	56	6
Mi - rai d.o.o. Nikšić	51	1
Vuk Rajković	40	7
Maprenat d.o.o. Tivat	24	138
Ostali	589	274
Ukupno	1,540	471
Ukupno potraživanja	28,918	34,979
Obaveze		
<i>Depoziti po viđenju</i>		
Jugopetrol a.d., Kotor	2,681	2,584
Elektroprivreda	1,557	3,568
Bemax	848	-
Monte Put	610	-
Ostali	1,418	2,778
Ukupno	7,114	8,930
<i>Oročeni depoziti</i>		
Elektroprivreda	56,000	67,900
Domen d.o.o.	1,474	-
Lovčen životna osiguranja a.d., Podgorica	843	-
Kolarević Mehmed	819	-
Ostali	3,382	8,513
Ukupno	62,518	76,413
Ukupno obaveze	69,632	85,343
Vanbilansne pozicije		
Elektroprivreda	8,504	7,104
Domen d.o.o.	4,261	0
Imobilia	3,000	3,000
Voli Trade	2,308	2,756
Jugopetrol a.d., Kotor	2,258	3,026
Ostali	5,486	5,358
Ukupno vanbilansne pozicije	25,817	21,244

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U hiljadama EUR	
	2011.	2010.
Prihodi		
Izomont dv	212	124
Comunity d.o.o	194	93
AD Rudnici boksita Nikšić	189	-
Luminiscencija" d.o.o.	138	71
"Mehanizacija i programat" d.o.o.	121	140
P&G agency d.o.o. Podgorica	120	19
Maprenat d.o.o., Tivat	113	117
Mi - rai d.o.o., Nikšić	93	19
Oro-met d.o.o.	92	61
"14 septembar"	64	33
Ostali	666	750
<i>Prihodi od kamata</i>	<u>2,002</u>	<u>1,427</u>
Cijevna komerc	70	2
Elektroprivreda	56	15
Voli trade	35	40
AD Jugopetrol Kotor	24	23
Imobilia	24	24
Bemax	24	17
Kapacity	7	-
Đusto	7	-
Nika d.o.o.	7	5
Kapital trade mn	7	8
Ostali	65	153
Prihodi od naknada	<u>326</u>	<u>287</u>
Ukupni prihodi	<u>2,328</u>	<u>1,714</u>
Rashodi		
Elektroprivreda	(4,500)	(4,592)
Domen d.o.o.	(67)	(49)
Kolarević Mehmed	(46)	(147)
Lovćen osiguranje a.d.	(45)	(181)
Industrija piva i sokova Trebjesa a.d., Nikšić	(35)	(36)
Ostali	(203)	(946)
Ukupni rashodi	<u>(4,896)</u>	<u>(5,952)</u>
Rashodi, neto	<u>(2,568)</u>	<u>(4,238)</u>

Isplate članovima glavnih odbora Banke prikazane su u narednoj tabeli:

	2011. godina		2010. godina	
	neto	bruto	neto	bruto
Odbor direktora	108	148	123	165
Odbor za reviziju	30	32	30	32
Glavni izvršni direktor, Izvršni direktori i direktori sektora	<u>209</u>	<u>312</u>	<u>380</u>	<u>567</u>
Ukupno:	<u>347</u>	<u>492</u>	<u>533</u>	<u>764</u>

PRVA BANKA CRNE GORE A.D., PODGORICA - OSNOVANA 1901. GODINE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2011. godine

26. ROČNA USKLAĐENOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Na raspoloživost novčanih sredstva Banke, pored priliva i ostalih transakcija, uticaj imaju i zahtjevi komitenata za povlačenjem sredstava sa tekućih računa i depozita.

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2011. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	U hiljadama EUR	
						Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	28,446	650	-	-	4,298	-	33,394
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	-	4,976	-	-	-	-	4,976
Kredit i ostala potraživanja	21,040	8,896	11,071	29,187	80,994	30,948	182,136
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganja u akcije	6,561	-	4,316	3,350	33,608	-	47,835
Ukupno	56,047	14,522	15,387	32,537	118,900	30,948	268,341
Finansijske obaveze							
Depoziti	48,481	85,741	33,068	31,238	10,125	830	209,483
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	119	29	110	68	90	-	416
Subordinirani dug i hibridni instrumenti	-	-	-	-	8,920	800	9,720
Obaveze prema Vladi	183	316	403	1,093	2,838	19	4,852
Ostale finansijske obaveze	3,605	813	42	41	80	-	4,581
Ukupno	52,388	86,899	33,623	32,440	22,053	1,649	229,052
Ročna neusklađenost:							
- 31. decembra 2011. godine	3,659	(72,377)	(18,236)	97	96,847	29,299	39,289
- 31. decembra 2010. godine	(36,438)	(39,168)	(43,472)	12,608	107,732	29,731	30,993
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2011. godine	3,659	(68,718)	(86,954)	(86,857)	9,990	39,289	
- 31. decembra 2010. godine	(36,438)	(75,606)	(119,078)	(106,470)	1,262	30,993	
% od ukupnog izvora sredstava:							
- 31. decembra 2011. godine	25.2%	(30.0%)	(38.0%)	(37.9%)	4.4%	17.2%	
- 31. decembra 2010. godine	(35.5%)	(26.1%)	(41.1%)	(36.7%)	(0.4%)	10.7%	

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava. Struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2011. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospjeća sredstava i obaveza do šest mjeseci, odnosno kumulativno do godinu dana. Banka tokom 2011. godine nije imala problema sa održavanjem likvidnosti. Rukovodstvo Banke veruje da negativan kumulativni GAP do godinu dana neće prouzrokovati problem sa održavanjem likvidnosti u narednih godinu dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

27. RIZIK OD PROMJENE KAMATNIH STOPA

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2011. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	5,014	650	-	-	255	5,919
Kamatonosne hartije od vrijednosti	-	4,976	-	-	-	4,976
Kredit i ostala potraživanja	23,561	15,651	22,659	26,197	94,068	182,136
Ostala osjetljiva aktiva	4,756	-	-	-	-	4,756
Ukupno	33,331	21,277	22,659	26,197	94,323	197,787
% od ukupne kamatonosne aktive	16.85%	10.76%	11.46%	13.25%	47.69%	100.00%
Osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	44,065	85,741	33,068	31,238	10,955	205,067
Kamatonosne pozajmice	302	345	513	1,161	2,947	5,268
Subordinirani dug i hibridni instrumenti	-	-	-	-	9,720	9,720
Ostale osjetljive obaveze	2,079	772	-	-	-	2,851
Ukupno	46,446	86,858	33,581	32,399	23,622	222,906
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	20.84%	38.97%	15.07%	14.53%	10.60%	100.00%
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2011. godine	(13,115)	(65,581)	(10,922)	(6,202)	70,701	(25,119)
- 31. decembra 2010. godine	(68,177)	(40,085)	(43,305)	13,463	118,669	(19,435)
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2011. godine	(5.19%)	(31.17%)	(35.50%)	(37.95%)	(9.95%)	
- 31. decembra 2010. godine	(21.76%)	(34.55%)	(48.37%)	(44.08%)	(6.20%)	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

28. DEVIZNI RIZIK

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2011. godine. Banka je izložena efektima promjena deviznih kurseva najznačajnijih valuta, koji utiču na njen finansijski položaj i novčane tokove. Rukovodstvo uspostavlja ograničenja na stepen izloženosti po valutama koja se redovno prate.

	USD	GBP	CHF	U hiljadama EUR	
				Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	2,672	116	235	321	3,344
Obaveze u devizama	2,042	73	176	69	2,360
Neto otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2011. godine	630	43	59	252	
- 31. decembra 2010. godine	(75)	25	43	280	
% od osnovnog kapitala					
- 31. decembra 2011. godine	3%	0%	0%	1%	
- 31. decembra 2010. godine	0%	0%	0%	1%	
Agregatna otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2011. godine	984				
- 31. decembra 2010. godine	273				
% od osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2011. godine	5%				
- 31. decembra 2010. godine	1%				

29. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2011. godine protiv Banke se vodi 20 sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Po procjeni pravne službe Banke, ukupna vrijednost ovih sporova iznosi EUR 7,180 hiljada. Navedeni iznos ne uključuje eventualne zatezne kamate koje mogu biti utvrđene po okončanju sudskih sporova, obzirom da rukovodstvo nije u mogućnosti da utvrdi potencijalne efekte zateznih kamata koji mogu nastati po osnovu ovih sporova do datuma izdavanja ovih finansijskih iskaza.

Najznačajniji sporovi koji se vode protiv Banke su sporovi po tužbama sljedećih tužilaca:

1. Željezara A.D., Nikšić – vrijednost spora EUR 2,917 hiljada;
2. Miodrag Dragović – vrijednost spora EUR 475 hiljada;
3. Zoran Divanović – vrijednost spora EUR 1,318 hiljada;
4. FZU EuroFond Podgorica – vrijednost spora EUR 1,565 hiljada.

Sudski spor sa "Željezara Nikšić" a.d., Nikšić i "MNSS B.V." Holandija u prvobitnom iznosu od EUR 4,000 hiljada, pokrenut je po osnovu isplate duga za neizvršene naloge za plaćanje koji su bili upućeni dobavljačima tužioca. Banka je blagovremeno odgovorila na tužbu osporavajući tužbeni zahtjev u cjelosti. Presudom nadležnog suda dana 4. marta 2011. godine tužba je povučena i odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev kojim je traženo da banka plati tužiocu iznos od EUR 2,917 hiljada. Tužilac je izjavio žalbu na presudu koju je Apelacioni sud usvojio i donio rješenje kojim se prvostepena presuda ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na dan 31. decembra 2011. godine nijesu izvršena rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu sudskih sporova.

Na dan 31. decembra 2011. godine, Banka vodi sporove protiv trećih lica u iznosu od EUR 1,893 hiljade. Najznačajniji sudski spor protiv trećih lica Banka vodi protiv DI AIR DOO, čija vrijednost iznosi EUR 1,684 hiljade. Na dan 31. decembra 2011. godine, advokatska kancelarija u ime Banke vodi ukupno 831 sudski postupak protiv trećih lica, čija ukupna vrijednost iznosi oko EUR 1,862 hiljade.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2011. godine

30. PORESKI RIZICI

Poreski zakoni Crne Gore se često različito tumače i predmet su čestih izmjena. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Banke. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala.

31. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA ISKAZA O FINANSIJSKOJ POZICIJI

U januaru 2012. godine Banka je sa DOO Bemax, Podgorica zaključila ugovor sa o subordinisanom dugu, na bazi koga se iznos subordinisanog duga Banke povećao za EUR 1,000 hiljada. Pomenutim ugovorom je definisano da je rok dospeljeća subordinisanog duga, 64 mjeseca, na koji se obračunava kamata po godišnjoj kamatnoj stopi 8%.

U maju 2012. godine, Banka je sa Elektroprivredom CG A.D., Nikšić potpisala Anex II Ugovora o subordinisanom dugu od 31. marta 2010. godine, kojim je definisano da se dio subordinisanog duga u iznosu od EUR 1 milion, uz saglasnost Centralne Banke Crne Gore, isplati zajmodavcu prije roka dospeljeća, a da se za preostali iznos subordinisanog duga nakon izvršene isplate u iznosu od EUR 6 miliona prolongira rok dospeljeća do kraja februara 2018. godine, uz ugovorenu godišnju kamatnu stopu od 8.5%. Gore opisane promjene, ugovorene Anexom II Ugovora o subordinisanom dugu od 31. marta 2010. godine imale su za rezultat da koeficijent solventnosti Banke na dan 31. maja 2012. godine, prema obračunu Banke, iznosi 12.98%. Prolongirani rok dospeljeća preostalog iznosa subordinisanog duga će imati pozitivan efekat za koeficijent solventnosti kapitala Banke, odnosno povećanje dopunskog kapitala, obračunatog u skladu sa Odlukom CBCG o adekvatnosti kapitala.

Odstupanje Banke od propisane izloženosti prema licima povezanim sa Bankom od 10% kod klijenta Izomont DV, koje je navedeno u napomeni 23 je otklonjeno u 2012. godini, tako da je kod pomenutog klijenta izloženost Banke na dan 31. maja 2012. godine, a prema obračunu Banke, iznosila 5.52% sopstvenih sredstava.

Na osnovu Odluke Odbora Direktora broj 04/2032.11 od 28. marta 2012. godine, Banka je u 2012. godini kupila udio od 0.17% od drugog osnivača MFI Montenegro Investments Credit Podgorica i time postala 100% vlasnik kapitala pomenutog Društva.

32. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija iskaza o finansijskoj poziciji u EUR na dan 31. decembra 2011. i 2010. godine bili su:

	<u>31. decembar 2011.</u>	<u>31. decembar 2010.</u>
USD	0.7729	0.7530
CHF	0.8226	0.8016
GBP	1.1972	1.1625